

INHOUD

- p. 1/ **Draaiboek vrijwillige ontbinding en vereffening van vennootschappen**
- p. 7/ **De vereenvoudigde vereffeningprocedure in een notendop**

Draaiboek vrijwillige ontbinding en vereffening van vennootschappen

Een ding is zeker: 2014 wordt het jaar van de vereffeningen. Om tegemoet te komen aan de vele vragen die er zijn, is er dit praktisch draaiboek voor de vrijwillige ontbinding en vereffening van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

Vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid

Vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid zijn de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA), de coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA), de naamloze vennootschap (NV), de commanditaire vennootschap op aandelen (Comm. VA), de Europese vennootschap (SE) en de Europese coöperatieve vennootschap (SCE).

De algemene term «het bestuursorgaan»

De verder gebruikte algemene term «het bestuursorgaan» moet u lezen als «de zaakvoerder(s)» of «het college van zaakvoerders» voor de BVBA, als «de raad van bestuur» voor de NV en als «de bestuurder(s)» voor de CVBA. «De leden van het bestuursorgaan» zijn bijgevolg «de zaakvoerder(s)» of «de bestuurder(s)».

De ontbinding of invereffeningstelling

Stap 1: Verslag van het bestuursorgaan m.b.t. het voorstel tot ontbinding

Het voorstel tot vrijwillige ontbinding gaat uit van het bestuursorgaan. Het bestuursorgaan stelt een schriftelijk verslag op, gericht aan de algemene vergadering van aandeelhouders of vennoten, waar zij het voorstel tot ontbinding toelicht.

De wet stelt geen specifieke vereisten over de inhoud van dit verslag. In de praktijk informeert het bestuursorgaan de aandeelhouders of vennoten over de reden(en) of de motivering en de gevolgen van de voorgestelde ontbinding.

Redenen die geleid hebben tot het voorstel tot ontbinding zijn bv. een herstructurering binnen een groep, problemen bij de opvolging, operationele activiteit werd overgedragen, slechte economische vooruitzichten, gebrek aan financiële middelen, administratieve lasten van een vennootschap, onenigheid tussen de vennoten,

In bepaalde gevallen moet de algemene vergadering van aandeelhouders of vennoten zich uitspreken over mogelijke ontbinding van de vennootschap. Bv. wanneer het netto-actief (eigen vermogen) door verliezen gedaald is tot minder dan de helft van het maatschappelijk kapitaal (de alarmbelprocedure van art. 332, 333, 633 en 634 W.Venn.).

De gevolgen van de ontbinding: kunnen alle schuldeisers betaald worden? Worden de activiteiten overgedragen? Is er een ontslagregeling voor de werknemers? Kunnen de aandeelhouders of vennoten een vereffendingsdividend verwachten? Is de vereffening deficitair?

Stap 2: Staat van activa en passiva

Het bestuursorgaan moet bij haar voorstel tot ontbinding een boekhoudkundige staat van activa en passiva voegen die niet ouder is dan drie maanden op de datum van de notariële akte. Drie maanden:

- staat sluit af op 31 december -> akte uiterlijk 31 maart;
- staat sluit af op 31 maart -> akte uiterlijk 30 juni, ...

Overeenkomstig artikel 28, § 2 van het KB/W.Venn. moet het bestuursorgaan bij de opstelling van de staat van activa en passiva uitgaan van de veronderstelling

van discontinuïteit, met andere woorden van de stopzetting van de activiteiten.

En daarom moeten :

- de oprichtingskosten volledig worden afgeschreven;
- aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen worden geboekt om de boekwaarde van de activa terug te brengen tot de vermoedelijke realisatiewaarde, dat geldt niet alleen voor terreinen en gebouwen, installaties, machines en uitrusting, meubilair en rollend materieel, enz., maar ook voor de vorderingen, de voorraden, de geldbeleggingen, enz.;
- voorzieningen worden aangelegd voor de kosten die verbonden zijn aan de stopzetting van de werkzaamheden : kosten akte notaris en controleverslag, vergoeding vereffenaar, opzegvergoedingen te betalen aan het personeel, de kosten van herstelling om gehuurde gebouwen in hun oorspronkelijke staat te brengen, verbrekingsvergoedingen voor huurovereenkomsten of voor onderhouds- en afnamecontracten, wederbeleggingsvergoedingen voor vervroegde terugbetaling van leningen en financieringen, kosten van bodemsanering, enz.

Er moet een voorziening worden gevormd voor de fiscale kosten : belastingvrije reserves worden belastbaar, btw moet eventueel worden herzien, enz.

De roerende voorheffing op de liquidatiebonus is geen ten laste van de vereffening te provisioneren kost. Het verschuldigd zijn van de roerende voorheffing en het bedrag ervan hangen af van het vereffeningresultaat en de inhouding ervan gebeurt voor rekening van de aandeelhouders of vennoten.

Volgens de IBR/IAB-norm over de controle bij het voorstel tot ontbinding,

- zal de staat van activa en passiva minstens bestaan uit een balans en een verklarende bijlage, die onder meer een samenvatting van de (buiten balans) rechten en verplichtingen zal bevatten;
- moet de staat van activa en passiva zonder toevoeging noch weglating voortvloeien uit de balans van de rekeningen. M.a.w. de nodige waardecorrecties aangebracht aan de rekeningen in toepassing van artikel 28, § 2 van het KB/W.Venn., moeten in de boekhouding zijn verwerkt;
- moet de staat van activa en passiva worden opgesteld zonder over te gaan tot de verwerking van het resultaat van het lopende boekjaar.

Het resultaat van het lopende boekjaar tot op de datum van de afsluiting van de staat wordt vermeld in een afzonderlijke rubriek van het overgedragen resultaat, bv. 14 Overgedragen winst (verlies)

14bis Resultaat van het lopende boekjaar of

14 Overgedragen winst (verlies)

A. Overgedragen winst (verlies) van het voorgaande boekjaar

B. Resultaat van het lopende boekjaar

Stap 3 : Controleverslag over het voorstel tot ontbinding

Het bestuursorgaan stelt (schriftelijk) de commissaris (indien er een commissaris is die de jaarrekening controleert), of anders een bedrijfsrevisor of externe accountant (verder in deze tekst aangeduid met beroepsbeoefenaars) aan, die over deze staat verslag uitbrengt. In dat verslag wordt meer in het bijzonder vermeld of daarin de toestand van de vennootschap op volledige, getrouwe en juiste wijze is weergegeven.

Volledige weergave

Dat betekent dat de staat alle activa- en passivabestanden moet bevatten die voorkomen in een vermogens- toestand opgesteld overeenkomstig het boekhoudrecht. Opgelet! Uit de staat van vereffening volgt dat latente schulden omgezet worden in vaststaande schulden, die in continuïteit van de exploitatie niet in aanmerking werden genomen of opgenomen werden onder de verbintenissen; dat is bv. het geval voor het aanleggen, dat verplicht geworden is, van voorzieningen voor risico's en kosten, voortvloeiend uit sociale verplichtingen (sociaal passief) of uit het milieu (ecologisch passief) en met de verplichtingen die voortspruiten uit de verbreking van de huurovereenkomsten.

Getrouwe weergave

De boekhoudkundige staat moet getrouw zijn aan de werkelijkheid. Dat betekent dat de waarderingen te goeder trouw moeten worden verricht en dat het bestuursorgaan, indien nodig, de boekhoudkundige staat moet vervolledigen met een verklarende bijlage over de keuzes die het heeft gemaakt op het vlak van de waardering.

Juiste weergave

De boekhoudkundige staat moet juist zijn. Dat betekent dat hij conform moet zijn met de boekhouding. De correcties te verrichten voor en na de waardeaanpassingen vereist door de boekhoudreglementering moeten behoorlijk worden geboekt, niettegenstaande de beslissing om de vennootschap te ontbinden maar zeker zal worden na de beslissing van de algemene vergadering. Als die beslissing niet zou worden genomen, is het aan het bestuursorgaan om te beoordelen in welke mate bepaalde verrichtingen moeten worden tegengeboekt.

De staat van activa en passiva en het verslag van de beroepsbeoefenaar moeten aan de aandeelhouders of vennoten voldoende inzicht verschaffen om met kennis van zaken een beslissing te kunnen nemen. Bijgevolg zal het controleverslag van de beroepsbeoefenaar een uitvoerig verslag zijn, met een gepaste beschrijving van de bete-

kenisvolle posten van de staat van activa en passiva en met bijzondere aandacht voor de verplichtingen en de waarderingsregels.

De controleopdracht van de commissaris, bedrijfsrevisor of externe accountant wordt uitgevoerd aan de hand van een aangepast werkprogramma en volgens de IBR- of IAB-normen.

De beroepsbeoefenaar zal o.a. volgende informatie verzamelen in zijn controledossier:

- schriftelijke aanstelling door het bestuursorgaan die doorgaans wordt geformaliseerd in de vorm van een opdrachtbrief;
- kopie identiteitsbewijs van de leden van het bestuursorgaan;
- (ontwerp van) het bijzonder verslag van het bestuursorgaan;
- gecoördineerde statuten van de vennootschap;
- duidelijke en volledige beschrijving evenals de onderliggende documenten van de rubrieken van de boekhoudkundige staat van activa en passiva;
- eigendomstitels van de activa opgenomen in de staat;
- waarderingsdocumenten zoals schattingsverslagen van experts (eventueel);
- akkoorden met derden met betrekking tot opzegging van contracten;
- specifieke verklaringen vanwege het bestuursorgaan welke doorgaans worden geformaliseerd in de vorm van een bevestigingsbrief.

Eventueel zal de beroepsbeoefenaar een fysieke controle verrichten.

De bedrijfsrevisor (die geen commissaris is) of de externe accountant mag niet de gewoonlijke raadgever zijn van de vennootschap waarvoor het verslag moet worden opgesteld, omdat de persoon die de controle moet uitvoeren alle waarborgen van onafhankelijkheid moet vertonen.

Stap 4: Uitnodiging tot de buitengewone algemene vergadering

De beslissing tot ontbinding vindt plaats in een buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders of vennoten bij de notaris.

De aandeelhouders of vennoten zullen hiertoe een uitnodiging ontvangen met een kopie van de hiervoor vermelde verslagen (in principe per aangetekend schrijven en minstens 15 dagen vóór de algemene vergadering). De aandeelhouders of vennoten kunnen zich laten vertegenwoordigen aan de hand van een volmacht.

Indien alle aandeelhouders of vennoten bij de notaris aanwezig zijn, moeten geen oproepingsformaliteiten worden vervuld.

Volgende punten zullen traditioneel op de agenda staan:

1. Verslag van het bestuursorgaan
2. Verslag van de commissaris/bedrijfsrevisor/externe accountant
3. Ontbinding van de vennootschap
4. Ontslag van het bestuursorgaan
5. Benoeming van de vereffenaar(s) – Vergoeding
6. Benoeming van een vervangende vereffenaar(s) – Vergoeding
7. Bepaling van de bevoegdheden van de vereffenaar
8. Volmacht voor de formaliteiten

Overweeg de zetel van de vennootschap over te brengen naar een plaats die controleerbaar is voor de vereffenaar (betekening gerechtsbrieven, deurwaardersexploiten, dagvaardingen, correspondentie, enz.)

Overweeg de verlenging van het boekjaar (met maximum 12 maanden min één dag). U kunt dan de kosten van de vereffening gemakkelijker aftrekken van de opbrengsten tijdens de vereffening, u kunt uw voorafbetalingen verrichten in de laatste vier kwartalen van het verlengd boekjaar en indien de vereffening kan worden afgesloten tijdens het verlengd boekjaar, moet u geen jaarrekening meer neerleggen.

Stap 5: Beslissing tot ontbinding door de buitengewone algemene vergadering

De algemene vergadering die beslist tot ontbinding en in vereffeningstelling van de vennootschap moet gehouden worden voor de notaris. Het gaat immers om een statutenwijziging.

De notaris die belast is met het verlijden van de akte zal het bestaan en de externe wettigheid van de gevolgde procedure bevestigen. Dat wil zeggen dat de notaris nakijkt of alle door de wet vereiste verslagen aanwezig zijn en of deze verslagen formeel voldoen aan de wettelijke vereisten. De notaris doet geen inhoudelijke controle.

Vereist quorum en meerderheid voor een statutenwijziging: 1/2 van het kapitaal en 3/4 van de stemmen tenzij nog strenger in de statuten.

Stap 6: Benoeming vereffenaar door de buitengewone algemene vergadering

De ontbinding van de vennootschap maakt van rechtswege een einde aan het mandaat van de bestuurders of de zaakvoerder(s).

De statuten kunnen bepalen wie als vereffenaar zal worden aangesteld. Dat kan bv. de gewezen zaakvoerder zijn. De statuten kunnen bv. ook bepalen dat de aanstelling zal gebeuren door de voorzitter van de rechtbank

van koophandel. Meestal wordt de aanstelling niet in de statuten bepaald en is het de algemene vergadering die bevoegd is om één of meerdere vereffenaars te benoemen. In het proces-verbaal van ontbinding worden één of meerdere vereffenaars benoemd.

In principe komt iedereen in aanmerking om als vereffenaar op te treden. De vereffenaar is bijna altijd de zaakvoerder of de gedelegeerd bestuurder van de vennootschap. Bij belangrijke vereffeningen wordt meestal een erkende boekhouder(-fiscalist), advocaat, accountant of bedrijfsrevisor die vertrouwd is met dergelijke opdrachten, als vereffenaar aangesteld.

De vereffenaar mag een vennootschap zijn, maar dan moet de natuurlijke persoon die haar vertegenwoordigt voor de uitoefening van de vereffening, in het benoemingsbesluit worden aangewezen.

Tenzij de statuten anders voorzien, worden de vereffenaars aangesteld bij gewone meerderheid van stemmen. Wanneer binnen de algemene vergadering niet de vereiste meerderheid wordt bekomen, kan de rechtbank tussenkomen in de benoeming van de vereffenaar.

Indien geen vereffenaar aangesteld wordt (bv. bij ontbinding en vereffening in één akte), worden de bestuurders of zaakvoerders als vereffenaar van rechtswege beschouwd.

De benoeming van de vereffenaar(s) gebeurt onder opschortende voorwaarde van bevestiging door de voorzitter van de rechtbank van koophandel.

Het benoemingsbesluit van de vereffenaar kan één of meer alternatieve kandidaat-vereffenaars bevatten, eventueel in volgorde van voorkeur, voor het geval de benoeming van de vereffenaar niet wordt bevestigd of gehomologeerd door de voorzitter van de rechtbank.

De omvang van de bevoegdheden van de vereffenaar wordt bepaald bij zijn aanstelling.

De vergoeding van de vereffenaar wordt bepaald door de algemene vergadering. Om discussies daarover te vermijden, kan de vergoeding best onmiddellijk worden vastgelegd. Dat kan een forfaitair bedrag zijn, een uur- of dagtarief, of een percentage op het gerealiseerde actief (cf. ereloon curator).

De vereffenaar kan best een (bijkomende) verzekering burgerlijke aansprakelijkheid afsluiten. De courante aansprakelijkheidsverzekeringen dekken geen werkzaamheden als vereffenaar.

Informeel vooraf bij een sociaal verzekeringsfonds hoe het zit met het (eventueel onbezoldigd) mandaat van vereffenaar en de sociale verzekeringsplicht.

Stap 7: Bevestiging van de benoeming van de vereffenaar door de voorzitter van de rechtbank van koophandel

De benoeming van de vereffenaar moet worden bevestigd door de voorzitter van de rechtbank van koophandel. Er wordt daartoe een eenzijdig verzoekschrift ingediend, ondertekend door de notaris, de vereffenaar(s), een zaakvoerder of bestuurder van de vennootschap of door een advocaat.

In de praktijk bestaat er veel verwarring over de vraag welke stukken bij het verzoekschrift gevoegd moeten worden. De ene rechtbank is strenger dan de andere. U doet er goed aan om u vooraf te informeren bij de bevoegde griffie.

De voorzitter van de rechtbank van koophandel gaat na of de vereffenaar(s) voor de uitoefening van hun mandaat alle waarborgen van rechtschapenheid bieden. Dat is alleen een formele verificatie, geen oordeel over de kwaliteiten van de vereffenaar(s).

In een aantal gevallen mogen de door de algemene vergadering aangewezen personen niet optreden als vereffenaar, tenzij mits homologatie door de rechtbank van koophandel (art. 184, § 1 W.Venn.):

- iedereen die failliet werd verklaard zonder rehabilitatie te hebben verkregen;
- iedereen die een gevangenisstraf, zelfs met uitstel, heeft opgelopen wegens een van de strafbare feiten die bedoeld worden in artikel 1 van het KB nr. 22 van 24 oktober 1934 betreffende het rechterlijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen;
- iedereen die een gevangenisstraf, zelfs met uitstel, heeft opgelopen wegens een inbreuk op de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen of op de uitvoeringsbesluiten ervan;
- iedereen die een gevangenisstraf, zelfs met uitstel, heeft opgelopen wegens een inbreuk op de fiscale wetgeving.

Zo de voorzitter van de bevoegde rechtbank weigert over te gaan tot bevestiging of homologatie, wijst hij één van deze alternatieve kandidaten aan als vereffenaar. Voldoet geen enkele van de kandidaten aan de in dit artikel omschreven voorwaarden, dan wijst de voorzitter van de rechtbank zelf een vereffenaar aan.

De voorzitter van de rechtbank van koophandel doet uitspraak uiterlijk binnen vijf werkdagen nadat het verzoekschrift is ingediend. Bij gebreke van een uitspraak binnen deze termijn wordt de benoeming van de eerst aangewezen vereffenaar beschouwd als zijnde bevestigd dan wel gehomologeerd.

De voorzitter van de rechtbank van koophandel oordeelt ook over de handelingen die de vereffenaar eventueel

gesteld heeft tussen zijn benoeming door de algemene vergadering en de bevestiging ervan door de rechtbank. Hij kan die nietig verklaren indien ze kennelijk in strijd zijn met de rechten van derden.

Stap 8: Bekendmaking van de invereffeningstelling en van de benoeming van de vereffenaar(s)

De notaris voegt een afschrift van de uitspraak van de rechtbank toe aan zijn authentieke akte en legt alles neer op de griffie van de rechtbank van koophandel voor officiële publicatie in de *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*.

De eigenlijke vereffening

Stap 9: Vereffeningswerkzaamheden

De vereffenaars zullen de eigenlijke vereffening van de vennootschap leiden.

De vereffenaars zullen de activa verkopen om met de opbrengsten de nog openstaande schulden te betalen. Het eventuele vereffeningssaldo zullen ze verdelen onder de aandeelhouders of vennoten.

Er is machtiging van de algemene vergadering nodig voor daden en handelingen opgesomd in artikel 187 W.Venn., bv. onroerende goederen uit de hand verkopen.

Indien nodig, kan de vereffenaar ook eisen dat de aandeelhouders of vennoten het nog niet volgestorte gedeelte van het kapitaal alsnog volstorten, om de schulden van de vennootschap te kunnen betalen.

Alle stukken uitgaande van de ontbonden vennootschap moeten vermelden dat zij in vereffening is.

Vennootschappen in vereffening kunnen vrijgesteld worden van de jaarlijkse sociale bijdrage voor vennootschappen van zodra de ontbinding wordt gepubliceerd in de *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*.

Afhankelijk van de complexiteit van de zaak kunnen de vereffeningswerkzaamheden enkele maanden of enkele jaren duren.

Stap 10: Algemene vergadering en jaarrekening

Er moet geen jaarrekening worden opgesteld op datum van de ontbinding, behalve indien die datum samenvalt met de normale afsluitdatum van het boekjaar.

De CBN raadt echter aan om dat wel te doen om de aansprakelijkheid van de zaakvoerder(s) of bestuurder(s) duidelijk te onderscheiden van de aansprakelijkheid

van de vereffenaar(s). In de praktijk zal geen jaarrekening worden opgesteld indien de zaakvoerder(s) of bestuurder(s) ook als vereffenaar(s) worden benoemd.

De vereffenaar moet wel elk jaar een jaarrekening voorleggen aan de algemene vergadering en toelichten waarom de vereffening niet kan worden afgesloten. De algemene vergadering moet niet stemmen over de jaarrekening (geen goedkeuring nodig). Die jaarrekening moet worden neergelegd bij de NBB.

Bij de definitieve sluiting van de vereffening moet geen jaarrekening meer gepubliceerd worden, behalve indien de datum van de definitieve sluiting samenvalt met de normale afsluitingsdatum van het boekjaar. Met andere woorden, de jaarrekening met betrekking tot het laatste onvolledige boekjaar moet niet meer neergelegd worden.

Voorbeeld: het boekjaar sluit elk jaar af op 31 december.

Buitengewone algemene vergadering die beslist tot ontbinding: 15 december 2013.

Bijzondere algemene vergadering beslist tot sluiting van de vereffening: 15 maart 2014.

De jaarrekening afgesloten per 31 december 2013 moet nog worden neergelegd.

De jaarrekening afgesloten per 15 maart 2014 moet niet meer worden neergelegd.

Stap 11: Fiscale aangifte

Vennootschappen in vereffening blijven onderworpen aan de gewone regels van de vennootschapsbelasting. De winst omvat de exploitatiewinsten, de vereffeningsresultaten en de meerwaarden gerealiseerd of vastgesteld naar aanleiding van de verdeling van het vermogen.

Stap 12: Voorschotten op de verdeling van het netto-actief

De vereffenaar kan tijdens de vereffeningsprocedure al voorschotten toekennen aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief dat hen toekomt bij de afsluiting van de vereffening. Maar let op! De vereffenaar is persoonlijk aansprakelijk als hij achteraf toch niet toekomt.

Voorschotten aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief mogen niet worden toegerekend aan de verschillende betrokken posten van het eigen vermogen. Voorschotten aan de vennoten op de verdeling moeten, tot bij de sluiting van de vereffening, worden geboekt op de rekening «190 Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief» (CBN-advies 2010/22).

Na afloop van de vereffening wordt de rekening «190 Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief» gesaldeerd door het debiteren van de verschillende betrokken posten van het eigen vermogen (het maatschappelijk kapitaal, de uitgiftepremies of de reserves).

Op de voorschotten op de liquidatiebonus moet een roerende voorheffing worden ingehouden (indien vennoot natuurlijk persoon).

Stap 13: Tussentijdse verslaggeving aan de rechtbank

De vereffenaar moet in de zevende en de dertiende maand na de invereffeningstelling en daarna jaarlijks een «omstandige staat van de toestand van de vereffening» (vereffeningsstaat) bezorgen aan de rechtbank van koophandel. Die vereffeningstaat geeft de toestand weer van de vereffening op het einde van de zesde en de twaalfde maand van het eerste vereffeningjaar. Vanaf het tweede jaar van de vereffening wordt die vereffeningstaat slechts om het jaar aan de rechtbank bezorgd. De vereffeningstaat vermeldt onder meer de ontvangsten, de uitgaven en de uitkeringen en geeft aan wat nog moet worden vereffend.

Bij ontbinding en vereffening in één akte moeten deze vereffeningstaten uiteraard niet worden opgemaakt.

De kamer voor handelsonderzoeken kan optreden wanneer de vereffenaar deze verslagen over de afwikkeling van de vereffening niet neerlegt.

De (af)sluiting van de vereffening

Stap 14: Activaverdelingsplan

Vooraleer de vereffening wordt afgesloten, moet(en) de vereffenaar(s) een verdelingsplan («het plan voor de verdeling van de activa onder de verschillende schuldeisers») voor akkoord voorleggen aan de rechtbank van koophandel.

In dat verdelingsplan wordt bv. uiteengezet hoe de vereffening is verlopen (de realisatie van het actief, de betaling van de schulden, de terugbetaling van het kapitaal, de uitkering van voorschotten op de liquidatiebonus, de inhouding en doorstorting van de liquidatiebelasting, enz.), hoe het batig saldo zal worden verdeeld en welke kosten na afsluiting van de vereffening nog zullen worden betaald.

De controle door de rechtbank van koophandel is beperkt: zij kan alleen controleren wat in het plan wordt voorgelegd.

De ene rechtbank vraagt meer informatie dan de andere. U doet er dan ook goed aan om u vooraf te informeren bij de bevoegde griffie. De rechtbank kan de vereffenaar ook

oproepen om inlichtingen te vertrekken over het verdeelingsplan.

Stap 15: Deficitaire vereffening

Niet alle vereffeningen kennen een batige afloop. Wanneer het bedrag van de schulden hoger is dan het bedrag van de te gelde gemaakte activa, is de vereffening deficitair.

Schuldeisers zijn meestal beter gediend door een goed georganiseerde en professioneel behandelde vereffening dan door een faillissement.

Men neemt aan dat een deficitaire vereffening niet automatisch het faillissement impliceert indien de schuldeisers vertrouwen hebben in de afloop van de vereffening en genoeg nemen met de gedeeltelijke betaling die hen door de vereffenaars wordt voorgesteld.

Het stilzitten van een schuldeiser zou eerder een vertrouwen in de vereffening dan wel een gebrek aan vertrouwen weergeven.

De vereffenaar zal in eerste instantie de bevoorrechte schuldeisers (bv. hypothecaire schuldeisers, fiscus, personeel, RSZ, ...) betalen. Wat na de betaling van de bevoorrechte schuldeisers nog overblijft, dient in evenredigheid tot de schuld verdeeld te worden onder de gewone schuldeisers.

Faillietverklaring is mogelijk tot zes maanden na de sluiting van het faillissement.

Het CBN-advies 170/1 gaat over de boekhoudkundige verwerking van niet-betaalde schulden wegens ontoereikend actief bij het sluiten van de vereffening.

Stap 16: Verslag van de vereffenaar en rekeningen van de vereffening

Na akkoord van de rechtbank van koophandel, kan de vereffenaar het verdelingsplan uitvoeren.

Eén maand voor de algemene vergadering die over de afsluiting van de vereffening zal besluiten, leggen de vereffenaars op de zetel van de vennootschap de rekeningen neer, samen met alle nodige bewijsstukken, zodat de aandeelhouders of vennoten de rekeningen kunnen onderzoeken.

Stap 17: Afsluiting van de vereffening

Nadat het plan voor de verdeling van de activa is goedgekeurd door de rechtbank en uitgevoerd door de vereffenaar(s), kan de vereffening afgesloten worden.

De algemene vergadering van aandeelhouders of vennoten beslist over de (af)sluiting van de vereffening en over de kwijting te verlenen aan de vereffenaar(s).

De sluiting van de vereffening moet gebeuren bij notariële akte indien onroerende goederen worden toebedeeld aan de aandeelhouders of vennoten. In de andere gevallen kan de sluiting van de vereffening gebeuren bij onderhandse akte.

Stap 18: Bekendmaking van de (af)sluiting van de vereffening

Nadat de afsluiting van de vereffening is gepubliceerd in de *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*, heeft de vennootschap opgehouden te bestaan.

Schrapping van de inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen gebeurt automatisch en gratis drie maanden na publicatie van de sluiting van de vereffening in de *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*.

Na de sluiting van de vereffening heeft de vennootschap nog slechts een passieve rechtspersoonlijkheid. De vennootschap kan nog gedurende vijf jaar na de publicatie van de sluiting van de vereffening in de persoon van haar vereffenaar(s) aangesproken worden door haar schuldeisers. Dat «passief voortbestaan» geldt zowel voor vorderingen ingesteld tijdens de periode van vijf jaar als voordien ingestelde vorderingen. De lopende procedures kunnen verder gezet worden tegen de vereffenaar.

Vereffende vennootschappen kunnen zelf na sluiting niet meer in rechte ageren; lopende rechtvorderingen ingesteld door de vennootschap moeten worden afgewezen als ontoelaatbaar.

Stap 19: Btw: stopzetting, onttrekking en herziening

Tijdens de vereffening blijven de gewone regels van toepassing.

De vereffenaar zal een aangifte van stopzetting van btw-werkzaamheden moeten indienen (formulier 604C).

Op de onttrekking van lichamelijke roerende goederen (bv. laptop, gsm, bedrijfswagen, handelsgoederen) moet btw worden betaald over de normale waarde ervan.

Indien onroerend goed in het verleden werd aangekocht met btw en/of als er verbouwingswerken werden uitgevoerd en de vennootschap de btw heeft afgetrokken, zal er in principe een herziening moeten gebeuren van de btw indien het onroerend goed bv. wordt verhuurd of met registratierechten wordt vervreemd binnen de 15-jarige herzieningsperiode (voor nieuwe gebouwen) of 5-jarige herzieningsperiode (verbouwingen).

Stap 20: Laatste aangifte in de vennootschapsbelasting

Tijdens de vereffening blijven de gewone regels van toepassing.

Een laatste aangifte in de vennootschapsbelasting moet worden ingediend voor het laatste (onvolledige) boekjaar, dus met betrekking tot de periode vanaf de datum van de afsluiting van het vorige boekjaar tot de datum van de sluiting van de vereffening.

Voorbeeld: het boekjaar sluit elk jaar af op 31 december.

Buitengewone algemene vergadering die beslist tot ontbinding: 15 december 2013.

Bijzondere algemene vergadering beslist tot sluiting van de vereffening: 15 maart 2014.

De aangifte in de vennootschapsbelasting moet ingediend worden voor aanslagjaar 2014 (balans per 31 december 2013, over de periode 1 januari 2013 tot 31 december 2013) en voor «aanslagjaar 2014 speciaal» (balans per 15 maart 2014, over de periode 1 januari 2014 tot 15 maart 2014).

Bertin POUSEELE
Bedrijfsrevisor

De vereenvoudigde vereffeningprocedure in een notendop

Naast de gewone vereffeningprocedure bestaat er ook een vereenvoudigde vereffeningprocedure. We lichten deze kort toe.

Deze procedure is algemeen beter bekend als «de ontbinding en vereffening in één akte» of «turboliquidatie» en

is slechts mogelijk indien de volgende voorwaarden cumulatief worden vervuld¹:

- er wordt geen vereffenaar aangeduid;

¹ Artikel 184, § 5 W.Venn.

- uit de op te stellen staat van activa en passiva blijken geen schulden meer;
- alle aandeelhouders of vennoten zijn aanwezig of gelidig vertegenwoordigd op de algemene vergadering die over de ontbinding beslist en alle besluiten worden unaniem genomen;
- het resterende actief van de vennootschap wordt door de vennoten zelf overgenomen.

Voor heel wat kleine kmo-vennootschappen is de vereenvoudigde procedure dus zeker geen onoverkomelijke zaak. Aangezien er wettelijk wordt bepaald dat er geen schulden meer mogen blijken uit de op te stellen staat van activa en passiva (lees: boekhoudkundige staat waaruit het vermogen van de vennootschap blijkt, eventueel aangevuld met een lijst van rechten en verplichtingen die niet in de balans staan vermeld) adviseren wij steeds dat *alle* schulden van de vennootschap reeds vooraf worden betaald.

Naast het feit dat alle leveranciers, belastingen, opzegvergoedingen personeel, ... worden betaald, is het daarbij van belang dat de volgende kosten reeds worden geprovisioneerd *en betaald* alvorens de staat actief passief wordt opgesteld:

- het ereloon van de notaris voor het verlijden van de notariële akte;
- het ereloon van de bedrijfsrevisor of externe accountant voor het opstellen van het controleverslag over de op te stellen staat van activa en passiva;
- het ereloon van de boekhouder of accountant voor de begeleiding bij het opstellen van de staat van activa en passiva en voor allerlei formaliteiten die (nadien nog) moeten vervuld worden n.a.v. de ontbinding en vereffening.

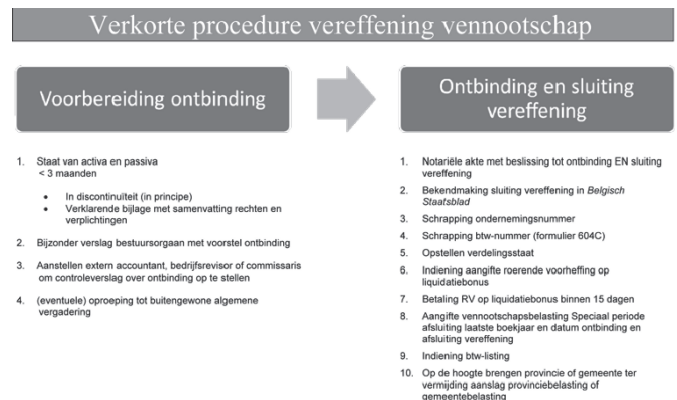
In het Wetboek van Vennootschappen staan een aantal wettelijke voorwaarden opgesomd die strikt moeten worden nageleefd indien een BVBA, NV, CVBA, SE, SCE of Comm. VA wordt ontbonden². Zo dient het bestuursorgaan van de vennootschap een bijzonder verslag en een staat van activa en passiva op te stellen met het voorstel om de vennootschap vervroegd te ontbinden en dienen zij verplicht een bedrijfsrevisor of een externe accountant aan te stellen die deze staat controleert en daar een

verslag over opstelt. Na het opstellen van dit controleverslag, kan dan een buitengewone algemene vergadering (lees: een vergadering die moet genotuleerd worden voor notaris) besluiten tot de ontbinding van de vennootschap en de onmiddellijke sluiting van de vereffening.

Na de verplichte passage bij de notaris voor bovenstaande vennootschappen, zal deze zorgen dat de akte van ontbinding (en eventuele onmiddellijke sluiting van de vereffening) wordt neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel en dat de publicatie ervan in het *Belgisch Staatsblad* gebeurt.

Na het verlijden van de notariële akte dient in principe ook het ondernemingsnummer van de vennootschap te worden geschrapt via de Kruispuntbank van Ondernemingen. Daarnaast dienen er nog een aantal fiscale formaliteiten te worden vervuld zoals het indienen van een aangifte roerende voorheffing, aangifte vennootschapsbelasting «speciaal», formulier 604C voor stopzetting van de btw, btw-listing, ...

Hieronder vindt u een handig overzichtje waaruit blijkt welke stappen en formaliteiten in de meeste gevallen moeten worden doorlopen of nageleefd.

De ervaring leert ons dat u rekening moet houden met een termijn van twee à drie maanden vooraleer alles effectief achter de rug is.

Bart VERMOESEN
en Peter VERSCHULDEN
Moore Stephens VERSCHULDEN

² Artikel 181 W.Venn.

Noch deze publicatie, noch gedeelten van deze publicatie mogen worden gereproduceerd of opgeslagen in een retrievalstelsel, en evenmin worden overgedragen in welke vorm of op welke wijze ook, elektronisch, mechanisch of door middel van fotokopieën, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie staat in voor de betrouwbaarheid van de in haar uitgaven opgenomen info, waarvoor zij echter niet aansprakelijk kan worden gesteld. **Verantwoordelijke uitgever:** Jean-Marie CONTER, B.I.B.F. – Legrandlaan 45, 1050 Brussel, Tel. 02/626 03 80, Fax. 02/626 03 90 e-mail: info@bibf.be, URL: http://www.bibf.be. **Redactie:** Jean-Marie CONTER, Gaëtan HANOT, Geert LENAERTS, Xavier SCHRAEPEN, Chantal DEMOOR. **Adviesraad:** Professor P. MICHEL, Professor Emeritus, Universiteit Luik, Professor C. LEFEBVRE, Katholieke Universiteit Leuven. **Gerealiseerd in samenwerking met kluwer – www.kluwer.be**